

Силабус дисципліни Корекція девіантної поведінки

Ступінь вищої освіти – магістр
Освітньо-професійна програма «Психологія перемовин та медіація»

Рік навчання: I Семестр: II

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к. пед.н., доц. **Сеник Алла Михайлівна**

Контактна інформація

allisiya@gmail.com

Опис дисципліни

Дисципліна «Корекція девіантної поведінки» спрямована на вивчення сутності та видів девіантної поведінки, чинників, які спричиняють її виникнення, методів виявлення відхилень у поведінці, а також способів і методів психоконсультативної та корекційної роботи з особами з девіантною поведінкою, а також висвітлення соціально-психологічних основ та індивідуально-психологічних механізмів девіацій; визначення психологічних чинників їх виникнення; формування адекватного ставлення до девіантів; висвітлення особливостей діяльності психолога з консультативної, корекційної та терапевтичної роботи з особами з девіантною поведінкою; оволодіння знаннями та вміннями необхідними для ефективної та фахової психологічної роботи з особами з девіантною поведінкою.

Структура дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Психологічні засади девіантної поведінки особистості	Ознайомитися із поняттям норми як визначальної основи розуміння девіантності та основи організації міжособистої та міжгрупової взаємодії. Оволодіти класифікацією традиційних, моральних та правових норм та їх співвідношення, виявити ознаки аморальної поведінки та сучасними концептуальними положеннями стосовно сутності норми і відхилень у соціогенезі.	Тести
2	Види, форми та структура девіантної поведінки	Знати структуру девіантної поведінки, розуміти поняття індивідуальних (ізолюваних), групових, сімейних девіацій. Оволодіти знаннями про тимчасові, постійні, стійкі та нестійкі форми девіантної поведінки, стихійні і заплановані форми відхилень у поведінці. Оволодіти навиками розпізнавання ознак агресивної, аутоагресивної поведінки та їх різновидів.	Тести
3	Чинники девіантної поведінки особистості	Виявити основні групи чинників, що обумовлюють існування явища девіантності: соціальні, економічні, політичні, правові. Вміти розпізнати стилі сімейного виховання, що сприяють відхиленню в особистісному розвитку дитини: гіперпротекція,	Тести

		гіпопротекція, емоційне відштовхування, підвищена моральна відповідальність	
4	Психологічна діагностика особистості з девіаціями поведінки	Розуміти мету психологічної діагностики особистості з девіантною поведінкою та принципи психодіагностичної роботи з особами з девіантною поведінкою. Обґрунтувати стадії психологічної діагностики особистості з девіантною поведінкою. Оволодіти методами психодіагностики особистості з девіантною поведінкою.	Кейси
5	Основи психологічного консультування, корекції та терапії девіантної поведінки особистості	Знати основи психолого-педагогічної допомоги особистості, схильної до девіантної поведінки. Обґрунтувати напрями психологічної допомоги: психологічне консультування, психокорекція, психотерапія. Оволодіти навичками психологічного консультування особистості з девіантною поведінкою.	Тести
6	Психокорекція агресивної поведінки	Знати проблеми дезадаптації дітей та підлітків в сучасному суспільстві, обґрунтувати фактори, що впливають на дезадаптацію дітей. Технології соціальної роботи з дезадаптованими дітьми і підлітками. Діагностика проблем особистістю і соціального розвитку дітей і підлітків, Розробка програм діяльності з дитиною, групою, спільнотою.	Тести
7	Засоби психокорекції залежної поведінки (ігроманія).	Знати основи ігроманії як виду психічних розладів людини. Навчитись розпізнавати причини ігроманії. Оволодіти методиками корекції девіантного стану поведінки людини	Тести
8	Засоби психокорекції наркозалежної поведінки.	Знати основи наркозалежної поведінки. Навчитись розпізнавати ознаки наркозалежної людини. Оволодіти методиками корекції девіантного стану поведінки	Тести
9	Психокорекція комунікативних девіацій	Знати основи комунікації як соціального явища. Навчитись розпізнавати ознаки комунікативних девіацій. Оволодіти методиками корекції девіантного стану поведінки в контексті комунікації	Тести

Літературні джерела

1. Кошова І. В., Кресан О. Д. К 76 Психологія девіантної поведінки: Навчально-методичний посібник. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 226 с.
2. Вольнова Л. М. Профілактика девіантної поведінки підлітків: навч.-метод. посібник. Ч. 1. Теоретична частина. 2-ге вид., перероб і доповн. К., 2016. 188 с. URL: http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12327/Volnova_profilactika%20deviant.1%20chast.Teoriya.PDF;jsessionid=22E58E54B11F84815A27845B1A8AFC74?sequence=1
3. Аутоагресивна поведінка підлітків : монографія / О. В. Погорілко, А.М.Скрипніков, Л.О. Герасименко, Р.І.Ісаков. Полтава: ТОВ «АСМІ», 2017. 141 с. URL: <https://psychiatry.umsa.edu.ua/storage/resources/files/LUk8Z7IUdwbsTTphP>

[XGve0wbEaF7pfbjHDrunoHu.pdf](#)

4. Головка Н. І. Соціальна профілактика правопорушень: навч. посіб. / Н. І. Головка. К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2017. 174 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/prof_pravopor.pdf
5. Запобігання та протидія проявам насильства: діяльність закладів освіти. Навчально-методичний посібник / Андреевкова В.Л., Байдик В.В., Войцях Т.В., Калашник О.А. та ін. К.: ФОП Нічога С.О. 2020. 196 с.
6. Кузьменко В.В. Психологія девіантної поведінки: навч. посіб. / В.В.Кузьменко, О.В.Диса, І.О.Шинкаренко. Дніпро: Видавець Біла К.О., 2019. 68 с. [Електронний ресурс]. URL: <http://85.198.129.37/bitstream/123456789/3197/1/%d0%94%d1%8d%d0%b2%d0%b8%d0%b0%d0%bd%d1%82%d0%bd%d0%be%d0%b5%20%d0%bf%d0%be%d0%b2%d0%b5%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d0%b8%d0%b5.pdf>
7. Лобанова А.С., Калашнікова Л.В. Робота з підлітками-девіантами: соціологічний та психологічний аспекти: підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Вид-во «Каравела», 2017. 470 с. URL: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/0564/1412>
8. Методичний посібник для фахівців, які впроваджують типову програму для кривдників: Збірник практичних матеріалів / Автори-упоряд.: Оксана Степанюк, Оксана Мельниченко. Київ, 2020. 132 с. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/4/7/471051.pdf>
9. Профілактика самогубств серед військовослужбовців Національної гвардії України: посібник / О.С.Колесніченко, Я.В.Мацегора, І.І.Приходькота ін. / За заг. ред. проф. І.І. Приходька. Х. : НА НГУ, 2016. 117 с. URL: http://books.ndcnangu.co.ua/knigi/posibnyk_suitsyd_2016.pdf
10. Психологічні механізми ресоціалізації осіб з девіантною поведінкою в умовах суспільних змін : монографія / Максимова Н. Ю., Грись А. М., Манілов І.Ф., Литвинчук Л.М., Рябовол Т.А., Філоненко Л.А., Максим О.В., Щербина-Прилука В.М.; за ред. Н. Ю. Максимової. К.: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2018. 272 с.
11. Седих К.В., Моргун В.Ф. Делінквентний підліток. Навчальний посібник з психопрофілактики, діагностики та корекції протиправної поведінки підлітків для студентів психологічних, педагогічних, соціальних, юридичних спеціальностей та інтернів-психіатрів. 3-е вид., доп. К.: Видавничий Дім «Слово», 2019. 272 с. URL: <http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/%D0%9C%D0%BE%D1%80%D0%B3%D1%83%D0%BD-%D0%A1%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%85-%D0%94%D0%B5%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B2.%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%BE%D0%BA-2019.pdf>
12. Теорія та практика профілактичної роботи з дітьми, схильними до девіантної поведінки: український і міжнародний досвід : монографія / О. Янкович, О. Кікінежді, І. Козубовська, В. Поліщук, Г. Радчук та ін. Тернопіль : Осадца Ю.В., 2018. 300 с. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/12407/1/Yankovych_Kikinezhd_i_Kol_mon.pdf

1. Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Для заліку:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПІЗ)
30%	40%	30%
1. Усне опитування під час занять (5 тем по 10 балів = 50 балів). 2. Письмова робота 50 балів	1. Усне опитування під час занять (4 тем по 10 балів = 40 балів). 2. Письмова робота 60 балів	1. Написання КПІЗ, яке включає: у підготовка проекту-презентації = 60 балів 2. Захист КПІЗ = 30 балів 3. Оцінка за тренінг =10 балів

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом